

SANAKIRJA

Henriikka Tavi

SANAKIRJA

poEsia

Kirja kerrallaan • Lasipalatsi • Helsinki

Kiitos

*Alfred Kordelinin säätiö,
Valtion kirjallisuustoimikunta,
kirjastoapurahalautakunta, Jenny ja Antti
Wiburin säätiö ja Koneen säätiön Saaren
kartanon residenssi*

*Sami Perttilä, Aino Korpela
Miia, Tytti
Kristian, Harry ja Marko
Mikael*

© Henriikka Tavi 2010
Kansi Marko Niemi
Taitto Henriikka Tavi
ISBN 978-952-480-207-9
Painopaikka: Lasipalatsi, Helsinki 2010

a, -n

eräs, tuntematon,

jotain muistuttava

valtatie,

puute tai vuosi

imp. y. 3. p.

aamu, -n, -a

1. *What a beautiful
summer mourning!*

Good mourning! 2. Hyvää

huomenta! ~ tapaamme huomenna:

We'll meet to sorrow.

all (engl.) → ill

atlas -t - a

(Varsinaisesti asioista, joiden suuruutta
ilmaistaan numeroin)

2. puuton, kaunistelematon

3. olla särkymättä painosta (ajan
keskeytymättömyydestä)

4. jnk ympäristön

kasvattina tai asukkaana ~

hänen luonnettaan,

elämäntapaansa

ajatellen.

autumn, autumned, autumned

1. syksy saa, lehdet tippuvat

maahan, sataa vettä. 2. pudota, tipputa, vajota,

3. menettää värinsä, muuttuu maaksi, maatuu
(am. I)

fall, fell, fallen

*and then the fall fell, and then again, the fallen, fall, fell, and
again, and then, and tell*

b.

→ s. → geb → Geb

→ → → β

→ 6 → d ← b

2. olemassa

tässä

W *here you are?* olet

3. ampaista, poukkoilla, sännätä

hyvä

pakotie

4. varasuunnitelma,

5. maan vavahtelu
6. eläin
7. oksan haara
kaltevalla pinnalla
8. Liitä meidät onnel-
listen
joukkoon.

close, loose, lose

lähellä

valinta mahdollisuus

suljettu /

auki.

(hiuksista)

lose one's breath

henkensä

[kieli]

liukas, höllä, irtonainen

Dich, -ten, -tung

1. tiheä, sankka

2. taakka tai

3. nuori

$\mathbf{E}, -n$

$$\begin{aligned}
& \infty \exists (e) \sum_{-\infty}^{\infty} \\
& 0xX69U+0045/14 \\
& 101 U+0056/n. 2,718 \\
& \epsilon/e + \eta \cdot \epsilon \\
& \leq \\
& \hline
& e^{-k\hbar\omega}, e^{-k\hbar\omega}, e^{-k\hbar\omega}
\end{aligned}$$

Eel → all

el (arab.) → Eel

f

1. naisellisesti
2. voimakkaasti

flockasche

höytytuhka, hahtuva,
hitu,

höyt/y, -äle;

floskel

korusanat, kukkaiskieli, pöty

fortfliegen

lentää pois, *linnut ovat
lentäneet*

pois: tiaiset, etiäiset
kärpäset ja perhot

ge [→ Gaia]

olen-

noitua

he, heal, hell

olla valona: kirkas ;

parantaa,

tehdä parannus

ich / itch / etch

1. minä

2. kaiverrun

3.

piirryn

korostun

uurrun 4.

[*lasi*

-*ikkunaan*

ill → yl.

jaga, jagd, jagged

1. ajaa pois (hätistää)
omia)) tunteita ajatuksia)
(aktiivisesti
2. myös: ajojahti kovin)
takaa-ajo (AHDISTAA) (riistan
pyyntö
3. -----

((rosainen) (särmikäs)
(kirstynyt)

kevät, keväampi, kevään

Luftsprung

kesiä

pääskysel

JNE.

kiima, keima, dies

päivä t. illa
aika A

(koiran, kissan, metsän petojen, lintujen

lammas, vaadin juoksu
- *ich zu*
mute kaivos

tms. ääntymätön
vaimennettu
pehmeä L
ihan

hillitty
kiehumistila
V äristä: mutatoitua: silmä

, joka
kiitos

and)rome(da

jää
alu

un

e

uude

ant i

tee

-ksi

L \rightarrow el

land and ? and

Maatuuli, meren puolei-
nen, laskeutumispöytä, aal-
lon murttaja, merelle päin,
maaton (mer), ympäröimä
(suojaama) vuokramäntä,
majatalon isäntä, maan
omistajatar maaton
maankiertäjä, maa(lento)
kone, ruisräikkä, eräälai-
nen maastovaunu, mai-
sema tai
de, ntiikka, perustaa
(*parks and gardens*),
ulkomainonta, puutar-
ha-arkkitehti, maalari,
merimiesten petkuttaja
satamahai, maan vie-
remä, äänten vyöry:
maakrapu, maanmittari,
(rantaan) päin, laskeutu-
mispöytä, maanpuoleinen
maatuuli.

loista (Ad inf.)

*olla mahdollisesti luova
(liedä) eläen samalla
osana toista organismia**

loisen ; loiset ; loisee

loisevat ; loistaan ; loistaa

loistaatte ; loistaavat

loisemme ; loisette

loistaa ; loistaamme

** omanlaisensa hehku*

luoda

→

luottaa

Ei luoda vaan luottaa on hänen tehtävänsä vastaavasti kuin *ei tuoda vaan tuottaa*. Usk. luoda olosuhteita jonkin syntymiselle tai kasvamiselle tai vanhemmille: olla rankaisematta tynkää tynkyydestä, jättää kituva koivu karsimatta, ettei lyhentäisi toppahousuja shortseiksi täytyy siis: *ei luoda vaan luottaa* ole hänen tehtävänsä niin kuin ihmisten ja mäkien tehtävä ei ole *viedä vaan viettää*, toisin kuin tilaisuuksien, jotka auliisti tarjoutuvat ovenkahvoiksi, päästä hänet uudelle tasolle. *Hän on kohdannut voittajansa ja voittaja on kohdannut hänet*. Matsin jälkeen voittaja on väsynyt, mutta jotain hänessä eroaa olennaisella tavalla siitä märestä rätistä, joka lojuu voittajana maalissa.

mm, -1, -1

hum, hymn, m.m.

maybeing

n, and more n, nest

on, -ne, -ni

Arkisesti *hänen* sijastaan paikka
Tai kohta, johon joku tulee
Se (*mon.*) on sen ajan murhe
Aurinko maa ja kuu
Ilman taivaan ja veden vasta
Kohtana *Se on tuolla Se on ollut*
Tuolla niskan päällä jnk yläpuolella
Täytesana, joka ilmaisee omistajaa
Eri persoonissa
Kenen se on? Ei kenenkään
Älä ota sitä.
Se on minun.

olista

*olisen ; oliset ; olisee
olisset ; olisevat ; olistaan ;
olistaat ; olistaa ; olistaamme ;
olistaatte ;
olistaavat ;
olistataan ;
olistatataat ;
jne*

Verbi: Nesteistä: Olla
olemassa. Subst.
Sulavasta asiasta pääsevä
virtaussuunnan ääni. Ta-
pahtumista:

Pyörre.

]

or, ora, hora

1. ilmaisee vaihtoehtoisuutta

taipumaton]

2. vahva piikki

3. tunti (ajan

yksikkö). Aika (tehdä jotain): hetki

polvi (o)

1. nivel reiden ja säären välissä

*Taivuttamatta selkääsi taivuta polviasi hieman niin
että yletät ämpärin sankaan.*

2. sukupolvi,
juontua

Charles Darwin osoitti, että ihmiset polveutuvat eläimistä
laskea, viettää (→ luottaa → tulla jnk
luo

lehahtaa, saapua sankoin joukoin
hiljaisuus laskeutui järven ylle.

3. runopolvi

polveilla, soljua, sovellella:

*Runopolvi taipuu
ja kaipuu.*

puh/e, -ke

lepääminen, lepo

puh/e, -te

aamunsarastus, koitto,
(aamu)puhde

muun, maan, moon

different or
her extra < ilmaisee väritö-
myyttä tai valoa / passivaa
> *sagt se saga*
may touko → tauko
also refers to see
Caucasian race, rice,
rose,
shine,
rosewind
ow, awe, own
doves
estern, Stern
world:
~ *man weifs ja nie* ~

ra | kastua, -kuivua, -entää

1. a sun, that is: the rain [*säde*]
2. der Umbau, die Umbäume [*Bäumstelle*]
3. an umbrella, that is: a shadow
of the rain.

s. född, fed, filth

send

saga, sade, sagt

*I am a haze of exhaustion
and mist etc. h*

die Steinen und die Blumen, die Kugeln und die Zielen

abwärts in mengen.

*Paint o pain o emphasis and accelerando
but any
way, wave and*

hold whole

die hellen Helden und die dunklen Heldinnen.

sand, sand

and , end , she said

seed ~ *she seeds; she was seen* ~

sad (no more)

more, more, mourn

~ *She is mourning; it is morning.*

Schwärmen

Hieman haaveksia, olla hiukan haaveileva. Parveilla. Mehiläiset lentelevät, parveilevat keon ympärillä. Liikuskella (sinne tänne). Kuhista, vilistä: ihmisiä kiehuu, vilisee, kuhisee kadulla mustanaan. Hyttyset survovat, perho liihottelee kukissa: Metsästys koirra! Haihtua jäljiltä; sotaisesti partioida, mennä ketjuun; ~ ketjuun! Elää rellestää; hurjastella ja törsätä. Haaveilla. Olla haaveellisesti kiintynyt (rakastunut) nuoreen naiseen.

Hän on (auttamaton) haaveilija. Hän on silmittömästi innostunut teatteriin. Hurmahenki. Uskonnossa: olla harhaoppinen, kuulua lahkoon; harvoin haaveksia; haaveilla tulevansa sankariksi. Parveilu, vilinä, kuhina, hyörinä ja pyörinä. Ketjuunmeno! Hurjastelu. Rellestys. Haaveilu! kuljeksija; maailmalla hulmuaja; levoton liikkuja (epävakainen) ihailija; nautiskelija; hyväinpäivänpitäjä.

she, shawl, shell

1. kietoa harteilleen
2. jäädä saaliiksi

näkinkenkä

taivas

1. Avaruus sellaisena kuin se maasta näkyy, taivaankansi. Korkealla maan yllä oleva ilmatila. Yllämme kaartuva taivas. Pilvinen, kirkas, sininen, tähtinen: taivas. Pohjoinen, öinen taivas. Tähtitaivas. Ilta-, syystaivas. Taivas on kirkas, pilvessä. Taivas seestyy, pilvistyy. Taivaalle nousi pilviä. Taivasta vasten piirtyvä puu. Aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta. Kuu nousee taivaalle. Lentokone lentää taivaalla. Taivaalta putoili sadepisaroiita. Myrsky alkoi yllättäen kuin taivas olisi revennyt. Yöpyä paljaan taivaan alla *ulkosalla, taivasalla*. Sataa, pyryttää taivaan täydeltä, *sakeasti*. Taivasta, taivaita tavoitteleva, hipova [=hyvin korkea] vuorenhuippu. Kädet jalat ojennettuina taivasta kohti *ylöspäin*. Sankka savu nousi taivaalle *taivasta kohti, korkeuteen*. kuv. Heidän avioliittonsa taivaalle kasautui synkkiä pilviä. Myrskyn merkkejä

politiikan taivaalla. Pariisin taivaan alla *Pariisissa*. Taivaita hipova, taivoitteleva [=liian korkealentoinen, *rohkea, huima*] suunnitelma. Ylistää jk t. jtak, jku t. jkta maasta taivaaseen *ylenpalttisesti*. Puhuttiin kaikista asioista maan ja taivaan välillä. Lentää, haihtua taivaan tuuliin *jäljettömiin*. Tie on auki taivasta myöten *esteetön, vapaa*. Taivaastako sinä siihen tipahdit [=mistä sinä siihen ilmestyit] ? Vapaa kuin taivaan lintu. Vanha kuin taivas *hyvin vanha*. Näyttää jklle taivaan merkit. Tavoitella kuuta taivaalta *jtk työläästi saavutettavaa, mahdotonta*. Elokuvataivaan kirkkaimmat tähdet. Uutinen iski kuin salama kirkkaalta taivaalta *täysin odottamatta*. Luvata jklle maat ja taivaat *kaikkea mahdollista, mitä tahansa*. Panivat liikkeelle maat ja taivaat [=tekivät kaikkensa] saadakseen päätöksen kumotuksi.

2. usk. Jumalan, enkelien ja aatuaiden vainajien olinpaikka. Taivaan isä *Jumala*. Isä meidän joka olet taivaissa. KATEKISMUS. Päästä taivaaseen, taivaan kotiin, taivaan

iloon. erik. Jumalasta, taivaallisista voimista. Taivaan kirous. Taivas meitä varjeltakoon. Taivaan kiitos, että tulit terveenä takaisin! Taivas tietää, että olen viaton. kuv. luoda taivas [=paratiisi, onnela] maan päälle. Olla (kuin) seitsemännessä taivaassa *hyvin onnellinen, onnensa kukkuloilla.*

3. Ark. hämmästyttä, pelästyttä tms. ilmaisevissa huudahduksissa. Voi taivas! Laupias! Armias! Taivas! Taivas varjeltakoon! Taivaan, taivahan talikynttilät! Taivas kun olet tyhmä! Taivaan tähden, mitä olet tehnyt? Taivas tietää, mitä tästäkin seuraa!

unelma

1. a cloudy castle / a windy cabin
2. a fragile and vertical ornamental plant

vers / io, -oi

1. runous

orgaaninen runous, romanttinen runous, runous

kasvaa

2. kasvaa ja varioida, laulaa ja soida

w, why, woe

miksi?

sähköä

Wald *m* –(e)*s, er* 1. metsä, mastometsä:
kantaa puita metsään, 2. Poetische Wälder, runollisia
metsiä, kirjojen metsiä ; *alltdeutsche Wälder* muinaiset
saksalaiset metsät = valikoima muinaissaksalaista
kirjallisuutta 3. kruununmetsä, yhtiönmetsä,
virkametsä 4. kirkollismetsä, lehto (myös: hiisi)
5. lohkomainen metsä 6. jälkikasvu, siemenmetsä,
sielunmetsä 7. pystymetsä, (myös: pystykorva,
pystynokkamuuura, pystympi/pystymätön)
8. paljaaksihakkausmetsä.

Wind, won't, wound

1. *Piiskaten henki, hengitys, tuoksu.*
2. *Helisten puheen tyhjä juoksu.*
3. *Mutkat suortaa, kiemurtaa:*
4. *Haavoittaa, nuolee haavojaa*

n.

x

| **oo**

xo o x EN

sinä olet x

[konjakista

erityisen vanha]

3. *Kuinka kaunista täällä olikaan.*

kuinka

tai vai-

ei epä oh ah voi

ja muita huudahduksia

suu, kk,

oja

4. tehdä siirto,

koska
koska?

5. ommella, paikata,

saumata

saada happea

7.

Lähteä suureen -

jota ei tunneta, joka ei

tunne,

/ epämuotoinen /

/ tunnistamaton /

1 | 0 .

yl. → äI

yö

nacht natt nicht

night knight

noche noite noita

Ctrl + **Z**

Ctrl + Y

å

1. joki

2. huokaus

3. alku ja loppu

äl \rightarrow **L**

Ö, -ö

Oli synkkä ja myrskyinen yö. Oli vuoden valoisin lyhin yö. Oli aamu, päivä, ilta ja yö. Oli aamuyö, iltayö, keskiyö, sydänyö, kuutamoyö, pakkasyö, tuliyö, yön loimu, ja ilta palasi yöksi; yö pimeni; yö vaaleni: Hän tuli vasta myöhään yöllä yötä myöten yön pimeyden turvin yöksi yön selkään kotiin, painautui sitä vasten. Ja kului monta hyvää päivää, hyvää huomenta, hyvää iltaa, hyvää yötä! Hyvää yötä!

poEsia

poEsia on Lasipalatsi Oy:n Kirja kerrallaan -kustantamon ja runoyhdistys Nihil Interitin runoteossarja, jonka nimikkeet julkaistaan myös vapaasti ladattavina pdf-tiedostoina osoitteessa poesia.fi.

SARJASSA ILMESTYNEET TEOKSET:

- Jyrki Pellinen: Dostojevskin suomalainen sihteeri. 2004
Pauliina Haasjoki ja Reetta Niemelä: Kolmosten talo. 2005
Karri Kokko: Varjofinlandia. 2005
Janne Nummela: Lyhyellä matkalla ohuesti jäätyneen meren yli. 2006
Jyrki Pellinen: Katkaistut haulikot. 2006
Charles Bernstein: Runouden puolustus. 2006
Rita Dahl: Aforismien aika. 2007
Karri Kokko: Vapaat kädet. 2007
Hannu Helin ja Ville-Juhani Sutinen: Neuhickyr. 2007
Anna Halmkrona (alias Ville Hytönen): Kolmas sotaleikki. 2008
Tytti Heikkinen: Täytetyn eläimen lämpö. 2008
Kati Neuvonen: NAKU. 2009
V. S. Luoma-aho: Ruumiita. 2009

Tytti Heikkinen: Varjot astronauteista. 2009
Kristian Blomberg: Puhekuplia. 2009
Ville-Juhani Sutinen: Suolavesitoffeekone. 2009
J. P. Sipilä: Katso kun silloin olen kunnossa. 2009
Dan Waber: Kakin ja Puon ensimmäiset seikkailut. 2010
Henriikka Tavi: Sanakirja. 2010
Teemu Manninen: Futurama. 2010
Mikael Brygger: Valikoima asteroideja. 2010

